

A friss kenyér íze

A friss kenyér ízét érezhették szájukban, no meg a kalácsok, pogácsák, különféle sütemények ízét is, akik meghívtak voltak a Dél-Békési Sütő és Édesipari Rt. szarvasi sütőüzemének ünnepi avatóján, a közelmúltban.

Amint a cég egyik vezetőjének, Lehoczki Gábornak köszöntő szavaiból kiderült, a meghívtak voltak a Dél-Békési Sütő és Édesipari Rt. vezetői – köztük Bódi Jánosné elnök –, nem utolsósorban Babák Mihály polgármester és Domokos László országgyűlési képviselők voltak. Az orosházi szék-

mester köszöntőjében felidézte gyermekkorának kenyerit, nagymamája kenyérről kapcsolatos intelmeit, amiket ma is emszívtelendőnek mondott, majd mint munkahelyteremtőt, s adófizetőt is üdvözölte a sütőipari céget. Abbéli reményét is kifejezte, hogy az Orosháza és Szarvas közti – ma még elég szegény – gazdasági kapcsolatok is fejlődhetnek az új üzem által. Domokos László is azon kívánságát hangoztatta, hogy a megye neves élelmiszeripari termékei – gyulai, csabai kolbászok, szarvasi pulyka – mellett valami jóféle kenyéret, ha lehetne propagálni, az bizony még a parlamenti büfére is nagyon jó hatással lenne. A tréfa felvetése pedig eredményes munkát, jó piaci pozíciókat, elégedett vásárlókat kívánt a cégnek. A köszöntők után a vendéglátó körbevezette az érdeklődőket az üzemben, követte a nyersanyagok késztermékké válásának útját, majd az előre megterített asztalról lehetett válogatni kenyérből, kalácsból, pogácsából, süteményből.

T. L.

A szolgáltatók tájékoztatója

A közüzemi szolgáltatók ügyfélszolgálati tevékenységéről szóló tájékoztató is napirendi pontként szerepelt a legutóbbi, június 26-i képviselő-testületi ülésen. A Titász Részvénytársaság tevékenységéről Batizi Lehel számolt be a testületnek, kiknek tájékoztatója után több képviselő is kifogásolta a Titász Rt. által nyújtott szolgáltatást, esetenként annak hiányát. Dr. Gyalog Sándor alpolgármester elmondása szerint azzal, hogy a szolgáltató ugyan bővítette elektronikus elérhetőségét, de megszüntette helyi kirendeltségét, nemhogy közelebb, hanem inkább távolabb került a fogyasztóktól. Arról már nem is beszélve, hogy sokszor szinte lehetetlen utolérni telefonon az

ügyintézőket – tette hozzá Sonkolyiné Szekercs Margit önkormányzati képviselő. Dr. Bagi László önkormányzati képviselő egyenesen követelte, hogy a szolgáltató helyezze vissza ügyfélszolgálati irodáját Szarvasra, mert az itt élő emberek ezt igénylik, nem pedig az "sms" lehetőségét. Hodálék Pál önkormányzati képviselő is kifogásolta az ügyfélszolgálati rendszert, ugyanis elárulta, hogy amikor magánemberként hívta a megadott számot, ide-oda küldözték Debrecen és Szolnok között. Véleménye szerint jó lenne már tisztázni egyes problémák hovatartozását a kirendeltségi központok között. Az indulatok csak fokozódtak, amikor a Titászt képviselve a közvilágítási

társról beszélt Hauberger Lajos. E tájékoztatót követően is felmerült a hibabejelentés nehézségének problémája, illetve a már bejelentett hiba elhárításának lassúsága. A felvetett problémákra az áramszolgáltató cég jelen lévő képviselői – amint mondták – nem voltak illetékesek válaszolni, így kérte továbbíjták, s hamarosan megválaszolják azokat.

A Hungarotel Rt. és a Békés Megyei Vízművek Vállalat tájékoztatója az előzőhöz képest már békésebb hangulatban zajlott. Kocsák Mihály a Hungaroteltől jelezte a szolgáltató abbéli szándékát, hogy szarvasi ügyfélszolgálati irodájukat szeretnének frekvenciált helyre költöztetni. Szabó Gyulától, a Vízmű Szarvasi Üzemelnökségének vezetőjétől pedig azt kérték, hogy a talajfeletti szakszervezet csapok helyét jól láthatóan jelöljék meg, ugyanis azok cseréje – ha megrongálódnak – közel 150 ezer forintba kerül.

J. K.

Streetball-sikerek

Idén is óriási sikere volt a békéscsabai Streetball fesztiválnak, amelyet ötödik éve rendeznek meg a megyeszékhelyen. Az egész napos rendezvényre 97 csapat nevezett, amely 15 pályán küzdött meg a különböző kategóriákban. A hétvégi eseményre, a hagyományokhoz híven Szarvasról is jöppárán átruccantak, s ha már ott jártak, többen közülük meg is nyerték korosztályuk versenyét. Az 1985-86-os születésű hölgyek között az Ontesz fantomnévre keresztelt szarvasi négyes, Nyemcsok Anita, Radics Anna, Juhász Edit és Vida Anna bizonyult a legjobbnak. A fiúknál ugyancsak településünk képviselőinek sikerét hozta ez az évjárat. Itt a csabai Harangi Lászlóval kiegészült Csabay Ádám, Durucsko Ákos, Vida Máté trió bizonyult legjobbnak Dream Four "fedőnévvel".

Dr. Molitorisz Pál

Száz éves a szarvasi bíróság és a fürdő épülete

A szarvasi bíróságról

Az igazságszolgáltatás függetlenségére irányuló polgári reformtörvények eredményeként alkotta meg az országgyűlés, s szentesítette a király 1869. július 14-én a bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869. évi IV. törvénycíkket, mely elválasztotta az államigazgatást és az igazságszolgáltatást. E törvény alapján kezdte meg működését 1872-ben a Szarvasi Járásbíróság is.

Bírósági épületek

A Szarvasi Járásbíróság kezdetben a volt Mitrovsky kastély nyugati, Deák Ferenc utcai szárnyán volt elhelyezve.¹ Két évtizedig működött itt, majd 1891-ben a nagyközség által megvásárolt, és a járásbíróságnak berbe adott Károlyi kastélyba költözött. Az épület (Szabadság u. 30.) már nem áll, 1986-ban lebontották.² A Károlyi kastély célszerűen beosztása miatt nem volt alkalmas a bíróság elhelyezésére. A M. Kir. igazságügyi kormányzat és a szarvasi előjáróság között éveig eredménytelen alkudozás folyt az épület átalakításáról, majd az igazságügy miniszter 1900-ban felhívta az előjáróságot, hogy egy megfelelő telek ingyenes átadása ellenében a kor igényeinek megfelelő, palotaszteri épületet emeltesse a járásbíróság részére.³

A telek vonatkozásában több lehetőség merült fel, a minisztérium a fúttal elhelyezéshez ragaszkodott. A képviselő testület felkérésére gr. Bolza Géza országgyűlési képviselő járt közben, s az igazságügy miniszter elfogadta a Kossuth és Deák utcák sarkán lévő, részben községi tulajdonú telek kijelölését. A község megvásárolta 3500 forintért a közvetlenül a sarkon lévő magtárt és telkét gr. Bolza Gézától, lebontotta a Kossuth utcai oldalon lévő községi istállókat és megszüntette a Deák Ferenc utcai oldalon lévő jégvermet. A képviselőtestület a 770 négyzetméteres telket ajándékozás címén az Államkincstár ne-

velől otthontra. A tervek szerint a hivatali helyiségek, tágasak, világosak lesznek. A folyosók burkolata az emeleten terrazzo, a földszinten pedig cementlapokból, a lépcsők pedig kemény homokkőből fog készülni. A főépület költségvetésén túl 27.912 korona a fogház megépítésére volt előirányozva, melyben három egyes, és két társas zárka, valamint a fogház-ór lakása volt tervezve.

Az előmunkálatok már 1901 decemberében megkezdődtek, majd az építkezés 50-60 embernek adott folyamatosan munkát. 1902 nyarán az épület tető alá került, s 1903 nyarára határidőre elkészült. A kész épületet az építési vállalkozótól 1903. júliusában vette át az állam nevében a Gyulai Államépítészeti Hivatal főnöke, Haviár Lajos kir. főmérnök és Mészáros Gusztáv kir. járásbíró. Az épület bebetonozását Hódossy Sándor szarvasi asztalos mester végezte, a bejárati ajtót pedig egy gyulai asztalos készítette. Az átköltözés 1903. július 27-én kezdődött meg. A szarvasi bíróság székháza Békés megye egyik legrégebbi bírósági épülete, csak a gyulai törvényszéki (a megyei bírósági) épület épült korábban. A fogház épülete a 90-es évek elején leégett, már csak a romos falai állnak.

Érdekességként jegyzem meg, hogy Szarvas román megszállásának idején a Román Kormányzatnancs rendelete alapján 1919. június 17-én az épületre elidegenítési és terhelési tilalmat jeleztek be a telekkönyvbe a Román Államkincstár javára, melynek törlesztése 1920. február 28-án került sor.

1984-ben, a járáások évszázados intézményének megszűnésével a bíróság neve *Szarvasi Városi Bíróságra* változott. Egyidejűleg megváltozott az 1953-ban létrehozott és a bírósági épületben elhelyezett *Szarvasi Járás* (majd 1966-tól, Szarvas városá szervezésével *Járás-Városi*) Ügyétség neve is *Szarvasi Városi Ügyérségre*.

A bíróság épülete 1920 körül

vére íratta. A birtokbaadás ősi, jelképes módon történt meg, 1901 áprilisának végén *Mészáros Gusztáv* járásbíró két tanúval megjelent a község házában, és felkérte *Melisz János* községi bírót, valamint *Salacz József* főjegyzőt a terület átadására. A bíró a birtokbaadás jeléül két rögtön adott át a járásbírónak, s „kimutatta” azon mezsgye-vonalat, mely az ajándékozott területet határolja.

Novák Kamill, a gyulai királyi törvényszék elnöke által kiírt „árlejtési hirdetményre” kilenc vállalkozó nyújtott be pályázatot, s a munkát – már az új szarvasi országgyűlési képviselő, a tudós *Dr. Kráczmárik János* támogatásával – *Papják György* szarvasi építési vállalkozó nyerte el 95.508 koronás ajánlatával.

Az épület terveit *Wagner Gyula* miniszteri műépítész készítette, aki a kor igazságügyi épületeinek háromnegyed részét tervezte. Az épület homlokzatára 21 ablakot terveztek, a földszinti jobb oldalon a büntető osztály, baloldalon a telekkönyvi osztály

A bíróság épülete ma is jól tölti be feladatát, a földszint északi szárnyán négy tágas tárgyalóterem került kialakításra, déli oldalán az ügyétség, az emeleten pedig a bírósági irodák vannak elhelyezve. Bár időközben jelentősen nőtt az épületben dolgozók száma, kulturált elhelyezésük úgy valósulhatott meg, hogy a bíróság telekkönyvi feladatainak megszűnésével (1973. január 1-én, illetve az ezt követő néhány évben iratoknak a Földhivatal által történő átvétele után) helyiségek szabadultak fel. Irodák kerültek kialakításra az épületben lévő előnői lakás megszüntetésével és átalakításával, valamint az irattárnak a Kossuth utcai szárny emeleti részéből a pingetűs történet áttelepítésével is. Az előrelátó tervezés egyébként lehetővé teszi az épület bővítését is a Kossuth utcai oldalon történő hozzáépítéssel.

folytatjuk

¹ Dr. Neumann Jenő: Szarvas nagyközség története, Szarvas, 1922. 320. p.
² Dr. Palov József: Képek Szarvas múltjából, Szarvas, 1992. 71. p.
³ Sarkány János mérnök által 1900. augusztusban készített helyszínrajza a község „bellekeről”.

Ellenségünk a parlagfű

Allergiás túlérzékenység az emberek mintegy egyharmadában kimutatható. Ezen allergiák számottevő részét a virágpor (pollen) okozza, mely 3féle formában jelentkezhet:

- pollen okozta nátha
- szezonális allergiás nátha
- szezonális allergiás kötőhártyagyulladás.

Rövid hazai információ: Az egy év alatt újonnan regisztrált asztmás betegek száma 1990 és 2001 között 5 575-ről 17 043-ra emelkedett hazánkban. A nyilvántartott asztmások száma meghaladja a 140 ezret, az allergiában szenvedők száma 2 millió körülire becsülhető. Ezen betegségek legfőbb kiváltója a parlafű (Ambrosia elatior), melyet tévesen vadkendernek neveznek. Virágzása júliustól október végéig tart. Iratása leg-

tásabb tavasszal korai gyomlálással, illetve virágzás előtt kaszálással. Fontos a területek utóellenőrzése, következetes irtása.

A Szarvasi Kábeltelevízió műsorán egy rövid (26 perces) ismeretterjesztő filmet láthatnak az érdeklődők "A Parlafű"-ről augusztus végéig. A vetítés időpontjai: minden héten pénteken 18.00 órától, szombaton 20.00 órától, vasárnap 22.00 órától.

A filmből az alábbiakat tudhatjuk meg:

- mikor és miért okoz nemkívánatos tüneteket (orrfolyás, szemkönnyezés, tüsszentés)?
- a lakosság hány százalékát érinti, miért emelkedik az allergiás megbetegedések száma világszerte?
- Néhány elgondolkodtató megfigyelés a filmből:

- egyetlen növény 8 milliárd virágporszemlet képes termelni...

- Hegyeshalomnál számottevő a parlafű mennyisége, ha az országghatárt átlépjük, keresni kell a növényt – mi ennek a magyarázata? (Az éghajlat ugyanolyan.)

- Gyógyítható-e az allergia, miibe kerülhet ez családonként?

Ezúton kérjük a lakosság segítségét, hogy az allergiás megbetegedésben szenvedő gyermekek, felnőttek és a még egészségesek védelme érdekében irtassuk a parlafűvet idejében, még a virágzás kezdete előtt.

A Nemzeti Környezetegészségügyi Akcióprogram kiadványa alapján

ANTSZ Városi Intézete
Szarvas